عبع أيغيض عيريم أيض عيريمي (ر)

ב שָׁם. גֹ מְרְדְּכִי פֶּרֶק הַחוֹבֵל. דֹ הְשׁוּבַת הַרִשְׁבָּ"א סִימָן תצ.

(בי) שֹּוֹנְאוֹ יָכוֹל לְמְתוֹת בּוֹ (ני) קְדֶם שֶׁהְסְכִּים (כֹּנִ) פְּלֶבית מַחר״ם פרואה סימן סד ומהרי״ק שרש מדן. וְמִי שֶׁהוּא (נְּחִים שְׁהִסְכִּים (נְּנִי) שְׁהַבּא הַתּוֹכָתָה (אור דווּש: ב. בְּאָם אֶתָדְר רוֹצֶה לוֹמֵר תְּפְלָּה (נְּשׁׁ בְּשְׁבִיל (נִּשׁׁ בְּשְׁבִיל אַתָר, מִי (פֹּ) שֻׁיְרְצֶה (כֹּי) הַקְּחָל שֻׁיֹאמֵר הַתְּפְלָּה (פֹּאּ) הוּא יאמֵר: (כֹּי) אָבְיוֹ וְאֶתֶד רוֹצֶה לוֹמֵר בִּשְׁבִיל אַתָר, מִי (פֹּ) שֻׂיְרְצֶה (כֹּי) הַקְּחָל שֻׁיֹאמֵר הַתְּפִלָּה (פֹּאּ) הוּא יאמֵר: בא. יאין לְמַנוֹת שְׁלִיתַ צִבּוּר עַל בִּי שַׂר עוֹבֵד גִּלֹוּלִים (פֹּבּי אַף שֶׁרֹב הַצְּבּוּר תְפַצִים בּוֹ: כב. ישְׁלִיתַ צִבּוּר (כֹּי) עָדְיף יְפֵי מִבּנְרָבָה. הגה וְאֵין לְאָדֶם (פֹּי) לְהַתְפַלֵּל (פֹּי) בְּלֹצֹיך (כֹּי) הַקְּהָל (בֹּי בִּיֹר (כֹּי) הַקְּהָל. וְכַל מִי

שערי תשובה

באר הימב

ס עַלִּיז. עַן באַר הַיטָב. ומה שָׁפָּתב בְּעָנִין שׁוֹגַא לִעּלות לְקָרִיאת הּמוֹכָּתָה עֵן מה מָה עָבְּרָה הְשְׁלִיח שׁוֹגַא לִעּלות לְקָרִיאת הּמוֹכָּתָה עָן מה עָלִיז. וַכְּתַב הּמָגֵן אבְרָהָם, נָרְאָה לִי, חְיָקְא בְּוְמֹנְיהָם שָׁרָיִה הּשְׁלִיח שִׁם על הְּבְרֵי הִמָּגֵן אבְרָהָם בָּנָה: צָבוּר מוֹצִיא הָרְבִים הְרָיִ מְשְׁרִים שָׁם על הְּבְרֵי הּמָגֵן אבְרָהָם בָּנָה: שָׁבִּיר אָבְרִים בְּנָה יָחִיד יָכוֹל לְעבֶּב דְּאֵין נְעְשָׁה שְׁרִים שִׁבְּרִים שָׁם על הְּבְרֵי הִמְּגוֹ אבְּרִים בְּנִה שְׁבְּיֹלְים בְּרָהִים בְּיִבְּין נִעְשָּׁה שְׁבִּיר בְּבְּרִים בְּנִה שְׁבָּיִם בְּיִבְיוֹ עִבּוּר הּוֹא שִׁרְיִם בְּנִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִם בְּנִים בְּבִּיִּים בְּרָה בְּעִיבִין בּאָר גִּרְבְּיִב בְּעִיבִין שִׁנְא לִבְּרָים שָׁם על הְּבְרָים בְּנָה בְּעִבְּין בּאָר בִּיבְיִים בְּעִיבִין שִׁנְא בְּנְיִם שְׁם על הְּבְרָיִם בְּנִים בְּיִבְים בְּנִים בְּבִּיר בְּעִיבִי בְּיִבְים בְּנִים בְּבִיר הִיּאָב בִּיִּים בּיִים בּאָר בִּים בְּבִיים בְּבִּיר בְּעִיבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּנִבְים בְּבָּים בְּיִם שִׁבְּיִם בְּעִיבִים בְּעִים בּאָר בִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּנִים בְּבִים בְּבָּבְים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִים בְּבָּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בּבּים בְּעִים בּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבָּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְיִים בּיִים בּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּיִים בְּיִים בּיִּים בּיִים בְּיבְּיִים שְׁבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיים בְּבְּיִים בְּבָּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִּבְיים בְּבִיוֹים בְּבְייִים בְּיִּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְיִים בְּבְּים

משנה ברורה

רוֹצֶה לוֹמֵר, שֶׁהִצִּיעַ לְפְנֵיהֶם אֵיזֶה עִנְיָן שֶׁבְּשְׁבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְרַצֶּה בּוֹ, בְּגוֹן שֶׁמְּדּוֹתָיו אֵינָם יְשָׁרִים בְּצֵינָיו וּכְהַאִי גַּוְנָא, וְלֹא טַצֵּנַת פְּסוּל, דְּכָזֶה מיז לְכַלֵּי עַלְמָא אֵין יָחִיד יָכוֹל לִמְחוֹת כָּל זְמַן שֶׁלֹא בֵּרֵר כִּי וֵשׁ לְחשׁ לִפְּנָמוֹ: (נו) שוֹנְאוֹ. רוֹצֶה לוֹמֵר, שֶׁיְדוֹעַ בֶּאֱמֶת מִכְּכַר שֶׁהֵם שוֹנְאִים זַה לַזַה, לְכַךְ כוּה יָכוֹל לִמְחוֹת בּוֹ, דְאֵינוֹ נַעֲשֶה שְׁלוּחוֹ לְתִפְּלַה בְּעַל בַּרְתוֹ, אֲבָל אִם אוֹמֵר שֶׁתוֹא שוֹנְאוֹ, לָאוֹ כָּל כְּמִנֵּה: (נו) קֹדֶם וְכוּ׳. אַכָל אָם נַצַשָּׁה שוֹנֵא לִשְׁלִית צִבּוּר לְאַתַר שֶׁהְסְכִּים עָלָיו, תּוּ אֵין הַיָּתִיד יָכוֹל לִמְתוֹת, אֶלָא הַשְּׁלִיתַ צִבּוּר (יוּי מְחַיָּב לוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ שֶׁיָסִיר הַקּנְאָה מִלְבּוֹ וְיוֹצְאָנוּ בִּתְפָּלָתוֹ. גַם אָם מְכֵוּן שֶׁלֹא לְהוֹצִיא הַשֹּׁוֹנֵא, גַם אוֹהֲבִים לא יָצְאוּ, עַל כֵּן צְרִיכִין הַתַּזָּנִים לְזָהֵר כָּזֶה וְפְּרִי מְנָּדִים]. כְּחַב בְּדַרְכֵי משה בשם אור זַרוּעַ אֵין שִׁלִיתַ צִבּוּר צַריְהְ לְהַתַנִיףְ לַצְבּוּר בִּמְלֵי דְּשְׁמַיָּא וְצָרִיף לְהוֹכִיתָן, אַף בְּעִנְיָנֵי עַצְמוֹ יִרְאֶה לְהַעֲבִיר עַל מִדּוֹתִיו וְיִהְיֶה אָהוּב לְהַקָּהָל וֹכְדִלְקַמֵּה: (נח) שוֹנֵא לְשְׁלִיחַ צְבּוּר. רוֹצֶה לוֹמֵר, בֵּיוָן שֶׁהוֹא שוֹנֵא לִשְׁלִיתַ צִבּוּר ווווּ מִסְּתָמָא הַשְּׁלִיתַ צִבּוּר גַּם כֵּן אֵינוֹ אוֹהֲבוֹ, כִּי ַ כַּמֵּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים וְגוֹ׳, וְאוּלֵי יְכַוֵּן שְׁלִיתַ צִּבּוּר הַקּוֹרֵא בְּהַתּוֹכַתָּה נָגֶד פָנָיו, וַחֲשַׁשׁ סַכָּנָה הִיא לוֹ, עַל כַּן פָּסַק דְּמִפְּנֵי זֶה אֲפִּלוּ קָרָאָהוּ לֹא יַעַלֶּה. וּכְנָסֶת הַגִּדוֹלָה כָּתַב דִּיוֹתֵר טוֹב שַׁיַעַלֶה מְשַׁיִּכָּנָס לְענֵשׁ בִּשְׁבִיל שָׁהוֹא מְבַזֶּה כְּבוֹד הַתּוֹרָה, וְבֵן הִסְכִּים הַגְּרָ״א. וְבֵן כָּתַב בְּסֵפֶּר שַׁצֵּרֵי אָפְרַיִם וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, צָרִיךְ שֵׁיִּהְיֶה אָהוֹב לְהַצִּבּוֹר וְהוֹא אוֹהֲכָם, וְאִם אַרַע שָׁהַקּוֹרֵא יָשׁ לוֹ שִּׂנְאָה עַל אֶתָד מֵהַצִּבּוּר, מַשָּל עַל הַסְּגָן שֶׁלֹא יְצַוֶּה לְקְרוֹת לָזֶה לְפָּרָשַׁת הַתּוֹבַתָּה מִפְּנֵי שֶׁפַּנָנָה הִיא, וְאִם יוֹדֵעַ שֶׁהַקּוֹרֵא שוֹנְאוֹ וּמִתְיָרָא שֶׁמָּא יִקְרָאוּהוּ, יֵצֵא בֵּין גַּבְרָא לְגַבְרָא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת עַד שַיּקרָאוּ אַתַר וִיָּכָנֵס אַתַר כַּךָּ, וְאָם לֹא יַצֵא וּקְרַאוֹהוּ יַעַלֵה, כֵּיַון שׁהוּא מִתְכַּוַן מִשׁוּם כְּבוֹד הַתּוֹרָה, שוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדֵע דָּבָר רָע. וְאָסוּר לְהַקּוֹרֵא לַתְשׁב בִּשְׁעַת קָרִיאָתוֹ עִנָיָן קְלֶלָה לְנוֹכַת שום אָדֶם, עַיֵּן שָׁם. וְכַתַב בְּפִּתְחֵי שְׁעַרִים, דְאַף לְהַמָּגוֹן אַכְרָהָם יַעֲלֶה בְּדִיעֲכֵד אָם קְרָאָהוּ: ב (גפ) בְּשְׁבִיל אָבִיו. פַּרוּש, שֶׁמֵּת אָבִיו, וְרוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל כְּדֶרֶךְ הָאֲבֵלִים, ַכִּי תָפַלָּה הִיא יוֹתֵר מִצְוָה מֵאַמִירַת הַקַּדִּישׁ: (ס) שֵׁיִרְצָה הַקָּהָל. הַשַּעַם, וווו דְּדַוְקָא קַדִּישׁ יָכוֹל לוֹמֵר בְּשִׁבִיל אָבִיו וְאֵין רְשׁוּת בְּיַד הַקָּהָל

לְּדְתוֹתוֹ, אֲבָל לֹא יָכוֹל לְהְיוֹת שְׁלִיתַ הַקָּהָל לְהְתְפַּלֵל עֵל בָּרְתָם. וּלְעְנְיַן זָה (פּס) הוא גַּם כֵּן כְּמוֹ בִּשְׁלִיתַ צִבּוּר, שֶׁאֵין יָחִיד מוֹחֶה, כְּדֵי שֶׁלֹא יַרְבֶּה הַמַּחֲלֹקֶת, אֶלָּא הוֹלְכִין אַתַר רֹב אוֹ הַנִּבְרָרִים לָזֶה, וּכְמוֹ שֶׁבָּתַבְנוּ לְצֵיל בְּשֵׁם הָאַתַרוֹנִים. יַשׁ מְקוֹמוֹת יּי שֶׁיֵשׁ לְהֶם תַּקְנָה בְּבֵית הַכְּנְסֶת שַאֵין מַנִּיחין לַאַכֵּל לְהַתְּפַּלֵל כַּל הַשְׁבוּעַ לְפָּנֵי הַתְּבָה כִּי אָם לְהַשׁלִית צָבּוּר הַקָּבוּעַ שֶׁלְהֶם, אֵין לִדְתוֹת הַתַּקְנָה וְוִנְעְשֵׁית מִפְּנֵי עמֵי הָאָרֶץ שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים וּמְבִינִים הבְּרָכוֹת וְהתְּפִלוֹת וְאוֹמְרִים טַעוּת וְאִיבָּא זְלוּתָא, לְכַךְ תִּקְנוּ אְפִלוּ על היוֹרְעִים שֶׁלֹא יִתְפּלְלוּ מְשׁוֹם דְּלֹא לֵיתֵי לְאָנְצוֹיֵי]. אָכֵן בְּמָקוֹם דְּלֵיכָּא תַּקָנָה וּמִנְהָג קָבוּעַ, מִצְּוָה לַקָּהָל לְהַנִּיתַ לָאָבֵל לְהִתְפַּלֵּל, שֶׁהוּא נַתַת רות לַפֵּת ומַצִּילוֹ מִדִּינוֹ שֵׁל גַּהָנֹם. ומִיהוּ, וַדַּאי 📾 בְּשַׁאֵין יַכוֹל לַתְתּךְ הָאוֹתִיּזֹת וְכַדּוֹמֶה, אֵין לוֹ לְהָתְפַּלֵל לְפָנֵי הָעֵמוּד. כַּתַב הַמְּגַן אַבְרָהָם, אָם יֵשׁ אָבֵל וּמוֹהֵל, נִדְחֶה הָאָבֵל מִן הַתְּפִּלָה מֵחֲמַת הַמּוֹהֵל, וְיוֹם שֶׁמֵת בּוֹ אָבִיו וְאָמּוֹ, שֶׁקּוֹרִין יָארְצַיְט, דּוֹתֶה לַמּוֹהֵל וְלָאָבֵל. וְכָל זֶה שֶׁאֵין הַקָּהָל מַקְפִּידִין עַל זֶה, אֲבָל זֵשׁ רְשׁוּת בְּיֵד הַקָּהָל לִבְתֹר עֲלֵיהֶם מִי שַיִּרְצוּ: (סא) הוא יאמַר. וּבְתָפְּלַת מַצַרִיב שֵׁהִיא אֵינָהּ בְּנָגֵד תִּמִידִים רַק כְּנָגֶד אֵיכָרִים וּפְדַרִים אֶפְשֶׁר דְּאֵין צָרִיךְּ דַּעַת בְּעַלִּים וְאֵין הַקָּהָל יָכוֹלִין לְעַבֵּב לַאָבֶל לְהִתְפַּלֵל מַעַרִיב, דְמִצְוָה שֶׁיִתְפַּלֵל מִי שָׁמֵת לוֹ אָבִיו וְאָמוֹ. וּמִכֶּל מָקוֹם וַדַּאִי אֵין לְהִתְּקוֹמֵט בִּשְׁבִיל שׁוּם מִצְוָה עִם הַצִּבּוּר, וּכְדִלְקַמֵּה בְּסָעִיף קָטָן סה וְפְּרִי מְגָּרִים]: בא (סב) אַף עַל פִּי שֶׁרֹב הַצְּבוּר הֲפַצִּים בוֹ. וְהַשֵּׁר וּשִּׁ בִּקַשׁ מֵהַמִּעוֹט הַמְמָצֵנִים שֶׁיַּסְכִּימוּ עָלָיו, ּכִּי חָלִילָה לְקַבֵּל עֲבוֹדַת בּוֹרְאֵנוּ עַל יְדֵי הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזָּלוֹת: בב (סג) בְשָּׁכָר עָדִיף. שֶׁבָּזֶה כּי אֵין אַחֵר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן רַשַּׁאי לִפְשׁט ַרָגלוֹ לְהָתַפַּלֵל, וִאָם הַיָה בִּנְדָכַה, הַרְשׁוּת נְתוּנַה לַכֹּל וּכִפְּרוֹץ הַדְּכַר, ַיַצַלֶּה מִי שָׁאֵינוֹ הָגוּן, וְעוֹד, הַשְּׁוֹלִיתַ צִּבּוּר יִהְיֶה בְּעַצְמוֹ יוֹתֵר מְזְהָר בּתְפִּלֶתוֹ וּכְתִקונוֹ, הוֹאִיל וְשָׂכִיר הוֹא. וְאַף שֵׁיֵשׁ בְּתִנָּם, צְרִיכִין הָעֲנִיִּים ַגַם כֵּן לִתַּן שְׂכִירוּת הַשְּׁלִית צִבּוּר שֲשְׁלִיתַ צִבּוּר בְּשָׂכָר עָדִיף [פְּרִי מְגָּרִים]: (סד) לְהַתְּפַּלֵל. אוֹ לְתִקשׁ [בֵּית יוֹמֶף]: (סה) בְּלֹא רְצוֹן. וְאֵין מיז לְאַדָם לְהָתְקוֹטֵט בַּעֲבוּר שוּם מִצְוָה, כָּגוֹן גַּלִילוֹת סָפֵּר תּוֹרָה וְכַיוֹצֵא בּוֹ, שֲהַרִי שָׁנִינוּ, הַצְּנוּעִים מוֹשָׁכִים אַת יְדֵיהֵם מְלֵחֵם הַפָּנִים וְהַגַּרְגְּרָנִים חוֹטִפִּים,

שַׁעַר הַצִּיוּן

(תד) פגן אברהם: (תה) רש"ל בנס של שלמה הלין, שנין שם, ובהיום שהולכין אחר שבעה טובי העיר או אחר הגבררים לא שרך כלל זה: (תו) שייו וימיאן: (תו) פתחי שערים, ענן שם: כל (תו) ברי הגדים: (תו) ברי משה הגן אברהם: